

ВПЛИВ ВНУТРІШНІХ МІГРАЦІЙ НА РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

Мельник О. М.

здобувачка вищої освіти групи МЕН 3/2

Миколаївський національний аграрний університет

Україна - країна з багатою історією сільськогосподарського виробництва, але останні десятиліття принесли значні зміни в розвиток її сільських територій. Однією з ключових ділянок є внутрішня міграція, яка відіграє важливу роль у формуванні соціально-економічної динаміки сільських районів України.

Згідно із звітом Держстату [2], в Україні спостерігається зростання еміграційних процесів серед населення, що призводить до від'ємного міграційного сальдо та зменшення чисельності населення в різних областях країни. Головним типом зміни місця проживання громадян України є внутрішні міграції. За даними Держстату, обсяг внутрішніх переміщень приблизно вдсятеро перевищує кількість зареєстрованих випадків зовнішньої міграції. Понад половина всіх переїздів відбувається всередині регіонів, тобто між містами та селами, тоді як тільки близько третини переїздів між регіонами держави.

У міжрегіональних міграціях найбільшими місцями прийому є місто Київ та Київська область. Важливими факторами, що впливають на цей процес, є відсутність можливостей для працевлаштування в селах та традиційний обмін молоддю між селами та містами для отримання освіти. Це призвело до значних втрат населення в сільських районах, з інтенсивністю вибуття молодих людей, що є у 3-4 рази вищою, ніж загальне вибуття населення сільських районів. Цей процес також призводить до прискореного старіння сільського населення та погіршення показників природного відтворення [3].

Ще одним чинником внутрішніх міграцій стала війна. Після 24 лютого 2022 року велика частина населення виїхала за кордон, частина міського населення переїхала з міст в села. Міністерство соціальної політики у відповіді на запит Громадянської мережі ОПОРА повідомило, що станом на 9 червня 2023 року на обліку внутрішньо переміщених осіб в Україні перебуває 4 871 807 людей, із яких 60% - жінки, а 40% - чоловіки [1].

Внутрішні міграції в Україні мають складний характер. Основними тенденціями є відтік населення з сільських районів до міст і регіональний розподіл міграційного потоку. Сільські території, зокрема в західних областях України, часто стикаються з проблемою зменшення чисельності населення та старінням населення.

Позитивні аспекти внутрішніх міграцій для сільських територій:

1. Додаткова робоча сила: Прибуття нових мешканців у села може забезпечити сільськогосподарські підприємства додатковою робочою силою, що сприяє підвищенню виробництва сільськогосподарської продукції.

2. Розвиток інфраструктури: Підвищення чисельності населення може стимулювати інвестиції у сільські території, зокрема у покращення інфраструктури, доріг, освіти та медицини.

3. Збільшення споживчого попиту: Нові мешканці сільських районів можуть створювати попит на різні товари та послуги, що сприяє розвитку місцевого бізнесу та збільшенню доходів мешканців.

Незважаючи на всі переваги села занепадають і вимирають, адже в більшості випадків громадяни України покидають сільські території переїжджаючи в міста. Це все несе за собою ряд недоліків.

Негативні аспекти внутрішніх міграцій для сільських територій:

1. Зменшення населення: Внутрішня міграція може призвести до зменшення чисельності населення в сільських районах, що може впливати на якість життя і соціальну структуру сільського населення.

2. Вікова структура населення: Зменшення населення сільських районів може призвести до старіння населення, що створює виклик у забезпеченні медичних та соціальних послуг для літніх мешканців.

3. Погіршення рівня життя: В окремих випадках, зменшення населення може призвести до зменшення доступу до основних послуг і ресурсів, таких як школи, лікарні, магазини тощо.

Вплив внутрішніх міграцій на розвиток сільських територій України є складним і залежить від багатьох факторів. Важливо планувати та керувати цими процесами з урахуванням регіональних особливостей і здійснювати інвестиції у розвиток інфраструктури та соціально-економічних галузей сільських територій, щоб стимулювати позитивний розвиток і зберегти якість життя мешканців сіл.

Список використаних джерел

1. Вплив повномасштабної війни на міграцію українців: як масштаби переміщення оцінюють держава Україна та міжнародні організації URL: <https://www.oporaua.org/viyna/vpliv-povnomasshtabnoyi-viini-na-migratsiiu-ukrayintsiv-iaak-masshtabi-peremishchennia-otsiniuiut-derzhava-ukrayina-ta-mizhnarodni-organizatsiyi-24523>

2. Дані Державної служби статистики URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

3. Макогон Станіслав Населення України: тенденції динаміки чисельності та міграції URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d31ebbee-ab47-4eaf-9755-17a074bcb2d1/content>

Науковий керівник - Олійник Т. Г. - канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств